

Зміст

Вітання • Активності Екоклубу • Події року • Результати в цифрах • Фото • Фінансування • Партнери

Вітання

«20 років тому був створений Екоклуб. За цей час ні в державі, ні в області чи місті охорона довкілля не стала пріоритетом. Швидше, навпаки. Постає питання, чи варто тоді махати кулаками якщо бійки нібито навіть не відбувається?»

Вітер змін разом із потрясіннями приніс у голови українців нездорову короткотерміновість, що розмиває внесок вічних цінностей у повсякденні справи. І ми сліпо розорюємо береги річок та крадемо останні дуби. Та ось яка справа, навіть найбільш цинічно-зневірені чиновники у Києві чи сільські скоробагатки усвідомлюють цінність природи.

Екоклуб безперестанку нагадує людям, що вже зараз існують можливості для охорони довкілля, які одночасно покращують і людське буття. І наша організація з усіх сил намагається пришвидшити побудову суспільства, що постійно дбає про

довкілля.

За це подякуємо людям, які заклали підвалини організації: Тані Мурзі, Генадію Смірнову, Тарасу Личуку, Варварі Рисковій, Любові Лівандовській та багатьом іншим. Без їхнього внеску не було теперішньої такої великої та потужної сьогоднішньої команди Екоклубу. А також дякуємо усім прихильникам, партнерам, волонтерам та членам організації, котрі підтримують нас сьогодні та стають частиною змін разом із Екоклубом!».

Андрій Мартинюк, Голова Ради ГО «Екоклуб»

Активності Екоклубу

Енергонезалежність - наша спільна справа!

У 2017 році увага Екоклубу традиційно була зосереджена на питаннях енергоефективності та енергозбереження. Енергетика чинить найбільший вплив на довкілля, тому нашою метою є забезпечення раціонального використання енергоресурсів, передусім у громадських закладах. Багато зусиль Екоклуб нами присвячено аналітичній роботі та поліпшенню місцевої енергетичної політики.

Так, Екоклубом вперше в Україні здійснено **громадський аналіз Енергетичного плану (Плану дій сталого енергетичного розвитку) м. Рівне**. Ми виявили, що документ має дуже малі зобов'язані зі скорочення парникових газів у місті у порівнянні з рівнем викидів на момент його прийняття. Тобто, уже на момент затвердження Плану частина цілей була виконана. Крім того, документ не містить довготермінових цілей та заходів, що призвели би до реального скорочення енергоспоживання у Рівному.

У форматі круглого столу Екоклуб ознайомив представників міської влади та журналістів із аналізом Плану та рекомендаціями з його поліпшення. Екоклуб працює, щоб такі аналізи проводились і в інших містах України та країнах Східного партнерства, вбачаючи в цьому поширення позитивного прикладу участі громадськості у формуванні місцевої енергополітики.

З метою поширення досвіду щодо аналізу Енергетичного плану м. Рівне Екоclub розробляє **методику**, котру для подібного аналізу зможуть використати усі зацікавлені міста. До обговорення методики було залучено представників місцевих органів влади, асоціація енергоефективних міст України, громадські організації, бізнес.

Працюючи для поліпшення місцевих енергетичних планів у 2017 році, Екоclub долучився до **розробки Обласної програми енергоефективності Рівненщини**. 2 роки наполегливої праці активістів було витрачено на те, аби обласна влада таки дослухалася та врахувала громадські вимоги до цього документу. Організувавши ряд заходів (вуличних акцій, прес-сніданків, круглих столів, зустрічей із посадовцями), Екоclub зміг мобілізувати рівненських активістів та домогтися того, аби Програма, що орієнтувалася лише на бюджетні кошти та була зовсім не амбітною, не була прийнята на сесії Рівненської обласної ради. Активісти увійшли до Робочої групи по розробці нової Програми енергоефективності області на 2018-2022 роки та активно працюють, аби уже найближчим часом з'явився якісний, вимірюваний головний документ з поліпшення енергоспоживання області.

Одночасно з рішенням про розробку обласної програми енергоефективності обласною радою було прийнято рішення про проведення **конкурсу енергоефективних проектів у Рівненській області**. До складу раду конкурсу увійшов представник Екоclubу. Упродовж усього часу Екоclub мав численні зауваження щодо процедури відбору та результатів конкурсу. Для підтвердження претензій, із залученням професійного аудитора Вадима Литвина, було проведено вибіркового аналізу проектів-переможців, який був представлений журналістам та представникам влади на прес-сніданку 12 вересня. Його результати підтвердили сумніви Екоclubу – частина проектів, що були відібрані, мала завищений термін окупності та занижену економію енергоносіїв, не містила чітких розрахунків.

Одночасно із висновками Екоclubу **планову перевірку роботи Департаменту житлово-комунального господарства, енергетики та енергоефективності Рівненської обласної державної адміністрації** розпочало Управління Західного офісу Держаудитслужби в Рівненській області. За результатами проведеного державного фінансового аудиту, використання коштів обласного бюджету, що виділялися в рамках Обласної програми енергоефективності на 2011-2016 роки, встановлено зайве використання коштів на загальну суму 343,19 тис. грн., чим завдано матеріальної шкоди обласному бюджету на вказану суму, та неефективне використання коштів обласного бюджету на суму 3756,01 тис. грн. З цього приводу ГО «Екоclub» 29 листопада було організовано прес-конференцію за участі керівника Держаудитслужби в Рівненській області та представника ОДА.

Найбільша проблема під час роботи над місцевою енергетичною політикою є складна комунікація середньостатистичним громадянам цієї тематики. З метою привернення уваги рівнян до питань енергоефективності Екоclubом було проведено **2 публічні акції**: перед сесією обласної ради на площі поряд з Рівненською ОДА та на центральній пішохідній алеї міста. Під час акцій природоохоронці розповідали про те, чому місцеві енергетичні плани повинні бути більш амбітними, консультували людей у питаннях енергозбереження, збирали підписи під петицією до уряду країни виділяти більше

коштів на заходи з енергоефективності.

Упродовж 2017 року Екоclub відвідав та організував ряд **форумів, семінарів, круглих столів, днів сталої енергії**, чим підвищив обізнаність різних груп, і свою в тому числі, у сфері енергоефективності та відновлювальних джерел енергії. Беручи участь у дорадчих органах, місцевих коаліційних об'єднаннях,

Екоклуб отримав можливість представляти громадську думку в сфері енергоефективності та відновлювальних джерел енергії для різних гілок та рівнів влади.

У 2017 Екоклуб продовжував підтримувати **Робочу групу енергоменеджерів** України через електронну розсилку. Станом на 01.12.2017 на розсилку підписані 95 учасників та учасниць. За час дії проекту на розсилку надійшло 120 листів на 53 теми.

Серед головних тем з обговорення це можливості фінансування проектів з енергоефективності в містах, новини законодавства та тренінги та семінари, які проводить Екоклуб та партнери.

Упродовж року ми також провели 13 **лекцій для представників ОСББ** міста. ОСББ на сьогодні мають низьку інституційну спроможність, однак той незначний досвід в Україні їх створення та функціонування показує - без ОСББ підвищення енергоефективності в житловому секторі не

можливо. Діяльність Екоклубу була спрямована на підвищення інституційної спроможності ОСББ м. Рівне та м. Славута з особливою увагою до тематики енергоефективності та відновлювальних джерел енергії.

Також Екоклуб надавав допомогу ОСББ через консультації по утепленню, встановленню теплових лічильників та ІТП. В середньому одну лекцію відвідувало близько 20 учасників. Лекції стосувалися різноманітної тематики: відповідальність за нещасні випадки; встановлення лічильників; чого очікувати від нового закону про ЖКГ; що робити, якщо затопили сусіди; як залучати гроші на утеплення будинків. Втім, ми дещо переоцінили здатність ОСББ впливати на процеси в місті і тому ця діяльність була лише ситуативною.

Упродовж трьох років однією з діяльностей Екоклубу є проведення **тепловізійних зйомок**. Екоклуб проводив безкоштовно тепловізійні зйомки задля виявлення проблемних ділянок огороджуючих конструкцій та інженерних мереж у рівненських будівлях. Об'єктами обстеження були багатоквартирні та приватні житлові будинки, бюджетні установи, складські приміщення.

У 2017 році в м. Рівне було утворена коаліція громадських організацій **«Рада реформ Рівного»**, до якої увійшов Екоклуб як координатор напрямку «ЖКГ та енергоефективність». Коаліція готує короткий аналіз рішень сесії міської ради та ситуації з тарифами на місцевому рівні. Наразі група «ЖКГ та енергоефективність» проводить адвокаційну кампанію щодо вільного доступу до даних енергетичного споживання бюджетними організаціями міста та врахування їх при виділенні капітальних видатків на сесії міської ради.

Тривалий час представники Екоклубу беруть **участь у громадській раді при Держенергоефективності**. Упродовж 2017 ми висвітлювали питання щодо можливого поширення позитивної практики роботи револьверного фонду у м. Славута. Рішення громадської ради передбачало співпрацю Держенергоефективності та ГО «Екоклуб» у розгляді існуючого законодавства та надання пропозицій з його покращення для спрощення заснування та роботи револьверних фондів в Україні.

Експерт Екоклубу входив до команди розробників **Положення про впровадження системи енергетичного менеджменту в бюджетних установах** для Держенергоефективності. Це Положення було представлено у 10 Обласних державних адміністраціях, на 5 з яких представник Екоклубу був спікером.

Більше екоклубів - відчутніші зміни!

Екоклуб має унікальний досвід громадської організації, котра більше 10 років домагається врахування громадських вимог та природоохоронних цінностей у політичних рішеннях, а також

впливає на суспільну думку. Своїм досвідом упродовж трьох років ми ділимося із усіма зацікавленими, зокрема учасниками проекту CLEEN: побудова мережі з енергоефективності.

Упродовж 2015-2017 років Екоclub координував **Міжнародний проект CLEEN** в Україні. Ми навчили близько 40 чоловік особливостям роботи у сфері енергоефективності, лобіювання, моніторингу бюджетів, менеджменту громадської організації, гендеру, збереження клімату та адвокації. Упродовж трьох років ці організації під менторством Екоclubу розвивали свої навички та сьогодні активно впливають на прийняття рішень у своїх громадах.

У рамках проекту було розроблено онлайн-курс по активізму, серію навчальних відео, калькулятор енергоефективності та додаток для розрахунку енергетичного сертифікату.

У період 2017 українські організації «Агентство економічного розвитку» (Вознесенськ), «Екосфера» (Ужгород), «Еколтава» (Полтава), ХМКР (Хмельницький), Товариство охорони природи (Кременчук) провели ряд заходів - круглих столів, прес-конференцій, зустрічей із посадовцями, а також:

- 5 вуличних акцій
- 11 турів містами та селищами, присвячені енергоефективності
- Відзняли фільм про енергозбереження
- Організували еко-фестиваль у Хмельницьку
- Підтримували діяльність 2 Револьверних фондів
- зініціювали та беруть участь у розробці Плану дій сталого енергетичного розвитку в Ужгороді
- Підтримували менторством 5 локальних ініціатив

Близько 300 000 осіб дізналося про діяльність цих організацій в рамках проекту CLEEN, завдяки згадкам у медіа, участі у заходах, отриманим публікаціям під час інформаційних турів, особистим консультаціям, дописам у соцмережах.

2017 рік став останнім проектним роком, втім, українські організації учасники об'єдналися у мережу із учасниками із Вірменії, Грузії та Молдови, аби і надалі працювати над поліпшенням місцевих енергетичних політик. Упродовж року активісти напрацювали документи для роботи мережі (Меморандум, Положення про членство). Також зустрілися у жовтні у Молдові, аби у форматі конференції поділитися своїми здобутками за три роки діяльності проекту CLEEN та розробити спільні плани на майбутнє.

Одним із перспективних напрямків роботи активісти мережі вважають розроблення та аналіз існуючих-Планів дій сталого енергетичного розвитку у своїх містах.

Зміни себе, а не клімат!

Упродовж 6 років представники Екоclubу очолюють Українську кліматичну мережу. Українська кліматична мережа (Мережа або УКМ) - це мережа громадських організацій з різних регіонів України, що працюють в сферах, дотичних до змін клімату: енергетиці, транспорті, екологічній освіті.

Українська кліматична мережа була створена 24 березня 2000 року, це одне з перших об'єднань громадських організацій в Україні. Головні здобутки УКМ та Екоклубу як її частини:

6-17 листопада у німецькому місті Бонн відбулися переговори Організації Об'єднаних Націй (COP23) на тему зміни клімату. У переговорах брала участь як офіційна українська делегація, так і представники провідних українських екологічних організацій, що є експертами у цій тематиці. Представником від Екоклубу був Голова Української Кліматичної Мережі

Єременко Ілля. За висновками міжнародних Кліматичних переговорів ООН (COP23) у Бонні, Україна разом з іншими країнами мають заявити більш амбітні цілі по скороченню викидів парникових газів.

В рамках роботи УКМ та за участі інших ГО було розроблено позиційний документ – **Маніфест з енергоефективності** «100% ВДЕ в майбутньому, енергоефективна країна - зараз». Представники Екоклубу брали безпосередню участь у форсуванні та наповненні цього документу. Він показує загальні принципи та підходи у національній та місцевій політиці, якими ГО закликають керуватися владу у визначенні підходів до розвитку та фінансування енергоефективності.

Спільно із науковцями, фондом ім. Генріха Бюлля в Україні, органами державної влади та громадськістю розроблено дослідження "Перехід України на відновлювану енергетику до 2050 року". У роботі представлено результати моделювання базового та альтернативних сценаріїв розвитку енергетичного сектору України до 2050 року, а також продемонстровано, яким чином може бути досягнутий перехід від викопних видів палива до відновлюваних джерел енергії, та які економічні наслідки це матиме.

Події року

17 березня - Вулична акція "Експерсія в минуле від Департаменту ЖКГ"

25 березня - Година Землі з Екоклубом

30-31 березня - Зелена експедиція

21-31 травня - Інфотур "Енергонезалежність - наша спільна справа"

23-24 червня - Вулична акція на підтримку петиції до Прем'єр-міністра щодо фінансування енергоефективності

11 липня - Зелені теревені з Екоклубом

14 липня - Дискусія щодо енергоспоживання житлових будівель Рівного

17 вересня - Поїздка в Дермансько-Острозький Нацпарк

24 вересня - Еко-квест містом "Зелена миля"

28 вересня - Квіз, присвячений довкіллю

30 вересня - Зелена вечірка

12-13 жовтня - Тренінг з аналізу Енергетичних планів міст

14-16 жовтня - Зустріч учасників міжнародного проекту CLEEN у Молдові

2 листопада - Новорічна майстерня

7 листопада - Прес-конференція по розробці обласної програми енергоефективності

29 листопада - Прес-сніданок "Як чиновники «освоїли» 4 мільйони гривень на енергоефективність?"

1 грудня - Кінопокази DocuDays

6 грудня - Презентація аналізу Енергетичного плану Рівного

+13 ЛЕКЦІЙ ДЛЯ ПРЕДСТАВНИКІВ ОСББ РІВНОГО!

ІНФОТУР "ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНІСТЬ - НАША СПІЛЬНА СПРАВА!"

Коли: 21-31 травня

Про подію: Екоклуб вирушив у інформаційний тур 6-ма містами України «Енергонебезпека – наша спільна справа». У кожному із 6 міст ми розгорнули виставку, де усі зацікавлені знайомилися із роботою сонячних установок для нагріву води та вироблення електроенергії, заряджали смартфони, крутячи педалі велогенератора, смакували кавою, завареною від сонця.

ЗЕЛЕНА ЕКСПЕДИЦІЯ

Коли: 30-31 березня.

Про подію: народні депутати, їх помічники(ці), журналіст(к)и та активіст(к)и вирушили у дводенний інфотур, аби оглянути найцікавіші об'єкти та обговорити проблеми регіонів у сфері енергоефективності та розвитку відновлюваних джерел енергії. Делегація відвідала Рівне, Луцьк, Острів, Славуту та Хмельницький, побувала на Млинівській гідроелектростанції та Хмельницькій атомній електростанції.

ЕКО-ВЕРЕСЕНЬ У МІСТІ

Коли: 17-30 вересня

Про подію: Ми організували низку заходів, котрі об'єднали під назвою "Еко-вересень у місті", для людей, що упродовж усього цього часу є частиною Екоклубу або ж лише хочуть приєднатися до зеленого руху. Отож, рівняни мали змогу відвідати затишний пікнік у Дермансько-Острозькому Нацпарку, енергійний квест містом, квіз для любителів інтелектуальних розваг, а завершенням святкування стала Зелена вечірка для наших друзів та партнерів.

ГОДИНА ЗЕМЛІ

Коли: 25 березня

Про подію: Екоклуб вп'яте долучився до міжнародної акції "Година Землі". Під час тематичної вечірки присутні, окрім презентації та знайомства з Екоклубом, робили медові свічки з натурального воску, знайшли альтернативу використання ламп розжарювання – робили із них флораріуми, та створювали власні планети – розписували імбирне печиво у вигляді Землі, спілкувалися за чаєм. Активісти поділилися досвідом, як використовувати енергію ощадливо.

Результати в цифрах

11 працівників

51 член організації

Понад 38 відвіданих або співорганізованих заходів

58 подій, організованих Екоклубом

10 тепловізійних зйомок

600 кілограмів зібраних батарейок

Більше 200 згадок медіа

102 учасники розсилки енергоменеджерів

600 службовців із 9 відвіданих областей дізналися про енергоменеджмент від Екоклубу

10 осіб скористалося послугами Револьверного фонду, розробленого Екоклубом у Славуті, на 130 000 гривень

Більше 19 000 поширених публікацій

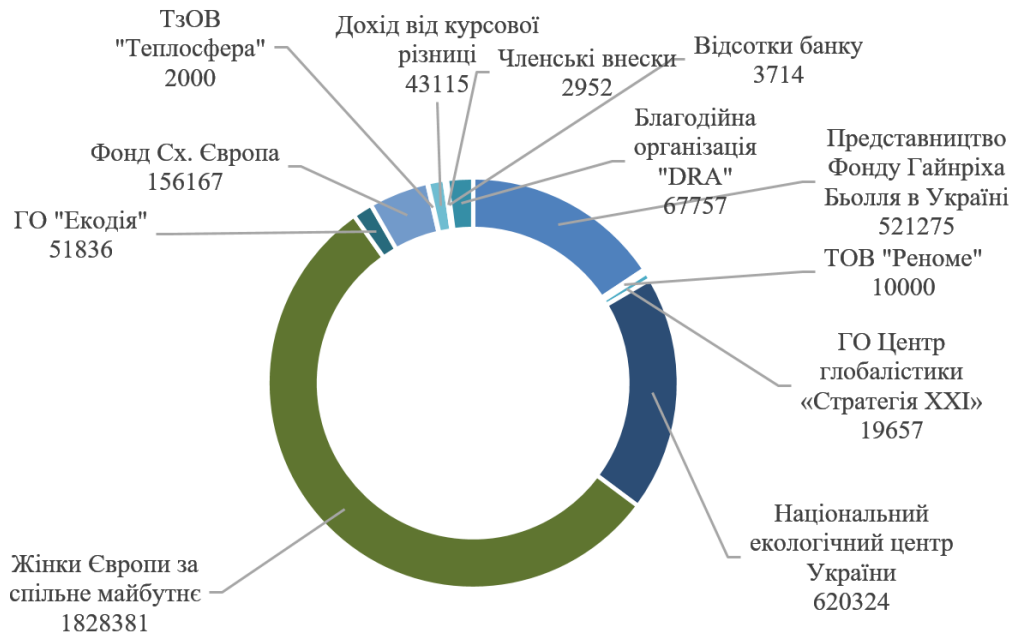
Більше 15 000 залучених людей

ФОТО

Надходження Екоклубу в 2017 році, 3374091 грн

Витрати Екоклубу у 2017 році, 3817128 грн

Партнери

